

10—21/23/1976.

*

62

L. B. R.
1978. II. 12**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG**
BELÜGYMINISZTERÉNEK**23/1976. számú****UTASÍTÁSA****a közrend és közbiztonság helyzetéről szóló**
2015/1976. (VI. 17.) MT számú határozat végrehajtásáról**Budapest, 1976. évi szeptember hó 7-én.**

A Minisztertanács 2015/1976. (VI. 17.) számú határozatában foglalt feladatok végrehajtására kiadom az alábbi

u t a s í t á s t :

1. A BM központi szervek és a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok vezetőit a közrend, közbiztonság helyzetéről szóló előterjesztéssel és az MT hivatkozott határozatával a végrehajtás elősegítése érdekében el kell látni. A BM II. Főcsoportfőnökség főcsoportfőnök-helyettesei, a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányok a határozatból adódó feladatokat — az országos és helyi tapasztalatok, sajátosságok figyelembevételével — konkrétizálják, a végrehajtásra készítsenek intézkedési tervet, amely az éves munkaterv mellékletét képezze.
2. A feladatok meghatározásában — a már kidolgozott tervekre is tekintettel — fordítsanak fokozott gondot:
 - a) az élet elleni, erőszakos, a közvagyon, valamint a személyek javait károsító bűncselekmények hatékonyabb megelőzésére és visszaszorítására;
 - b) a társadalmi tulajdon és népgazdaság védelmére;
 - c) a vagyonvédelemre, vagyonbiztonságra;
 - d) az ifjúság védelmét, a fiatalok bűnözésének eredményesebb megelőzését és felderítését szolgáló nyílt és operatív tevékenységre;
 - e) a visszaeső, veszélyes — utazó — bűnözők korlátozására, tevékenységük hatékonyabb ellenőrzésére;
 - f) a hálózati operatív eszközök és módszerek összehangolt, célirányos felhasználására, ezirányú tevékenység színvonalának emelésére;

- g) a közúti közlekedés biztonságának további javítására;
h) a társadalmi erők szélesebb körű bevonására.
3. Az eddigieknél folyamatosabbá és hatékonyabbá kell tenni a bűncselekmények elkövetését lehetővé tevő okok, körülmények felkutatását és következetesen elősegíteni felszámolásukat célzó intézkedéseket.
4. Megkülönböztetett figyelemmel kell vizsgálni az alkoholizmus és a bűnözés összefüggéseit. A rendelkezésre álló jogi eszközök alapján hatásosabb intézkedéseket kell foganatosítani, egyfelől a kölcsönhatás csökkentésére, másfelől az egyre inkább terjedő alkoholizmus visszaszorítására.
- Szigorítani kell az ittas személyeket kiszolgáló, valamint az engedély nélküli italmérők és zugpálínkafőzők, továbbá a szeszesital hatása alatt közlekedési szabálysértést, vagy bűncselekményt elkövetők elleni eljárásokat, rendőri intézkedéseket. Az illetékes szervek éljenek következetesebben az ittas állapotban elkövetett közlekedési szabálysértések esetén, a vezetői engedélyek — 1/1976. (I. 10.) BM számú rendeletében biztosított — hosszabb időre szóló visszavonásának lehetőségével. Kezdeményezzék az alkoholisták kötelező munkaterápiás intézeti elhelyezését.
5. Sokrétűbbé, tartalmasabbá kell tenni minden szinten a megelőzést és a társadalmi tudat formálását célzó propaganda tevékenységet. A helyi lehetőségeket is fokozottabban kell felhasználni.
6. Vezető elvtársak gondoskodjanak arról, hogy az állomány a közrend és közbiztonság helyzetéről szóló előterjesztésből, a Minisztertanács határozatából adódó feladatokat alaposan megismerje és maradéktalanul végrehajtsa.
7. A megyei (budapesti) rendőr-főkapitányok az állami (tanácsi, ügyészségi, bírósági) és társadalmi szervek vezetőit a feladatokról a szükséges mértékig tájékoztassák az eredményesebb együttműködés elősegítése érdekében.
8. Ez az utasítás kiadása napján lép hatályba.

BENKEI ANDRÁS s. k.,
belügyminiszter

Készült: 65 példányban.

Kapják: államtitkár,
miniszterhelyettesek,
II., III. főcsoportfőnök-helyettesek,
Határőrség országos parancsnoka,
igazgatásrendészeti csoportfőnök,
Rendőrtiszt Főiskola parancsnoka,
II. Főcsoportfőnökség csoportfőnökhelyettesei,
osztályvezetői,
FKRE parancsnoka,
budapesti, megyei rendőr-főkapitányok.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

ELŐTERJESZTÉS

a Minisztertanácshoz

Tárgy: A közrend, közbiztonság helyzete.

A Belügyminisztérium szervei a társadalom fokozódó igényeinek megfelelően törekedtek hivatásukat betölteni, tervszerűen és folyamatosan szervezték, irányították és végezték az állam belső rendjének védelmét, a bűnözés elleni harcot, a közrend és közlekedés biztosítását, a lakosság ügyeinek intézését és az ország tűzvédelmét. Az állam- és közbiztonságról szóló törvényerejű rendelet, a rendőrségről és a BM munkájának önkéntes segítőiről szóló kormányrendeletek megfelelő alapot és útmutatást adtak a közrend és közbiztonság védelméhez, a bűnözés elleni harchoz.

Hazánkban a törvényes rend érvényesül, az állampolgárok túlnyomó többsége tiszteletben tartja törvényeinket. A nemzetközi helyzet alakulása, a párt és a kormány politikáján alapuló belpolitikai helyzet ehhez kedvező feltételeket biztosít. A népgazdasági tervek eredményes teljesítése, az életszínvonal emelkedése, a szociális és kulturális téren elért eredményeink jelentős hatást gyakorolnak a bűnözés megelőzésére, visszaszorítására érdekében is.

A fejlődés azonban nem zökkenőmentes. A gyors társadalmi átalakulás, az urbanizáció, a társadalmi mobilitás, a nemzetközi turizmus gyors növekedése, a rövidebb munkaidő, s a rohamos technikai fejlődés alapvetően pozitív ösztársadalmi hatásai mellett a bűnözésre bizonyos mértékű negatív hatást gyakoroltak.

A gazdaságirányítás változásával együtt járt vállalati és szövetkezeti önállóságot sok helyütt félreértették, vagy tudatosan félremagyarázták és ez bűncselekmények előidéző oka lett. Időnként előfordulnak olyan súlyos bűncselekmények is, amelyek a lakosság körében nyugtalanságot váltanak ki.

A Belügyminisztérium szervei a vonatkozó határozatoknak megfelelően következetesen fellépnek a közrend és közbiztonság megsértőivel szemben. A közrend és közbiztonság fenntartása a rendőri szervek részéről jelentős erőfeszítéseket igényel. A bűnözés — mint társadalmi jelenség — elleni küzdelem igényli az erőteljes

tudatformálást, az állami, társadalmi és gazdasági szervek, sőt az egész társadalom hatékony részvételét is. Az e téren folyó tevékenység ma még nem elég széles körű és szervezett. Emiatt az átfogó intézkedések sem tudnak eléggé hatni és gondok jelentkeznek olyan vonatkozásban, mint pl.: az alkoholizmus, egyes rétegek alacsony kultúrája, a pénzkezelés, a vagyonvédelem lazasága, és hatnak még olyan tényezők, mint a harácsolás, a munka nélküli jövedelemszerzés, a parazita életmód, stb. Nem kellően megoldott a szélesen értelmezett bűnmegelőzés irányítása és koordinálása. Sokan a bűnözés elleni harcot kifejezetten a rendőrség és más bűnüldöző szervek feladatának tekintik. Nem érvényesül még megfelelően az az elv, hogy az állami és társadalmi szervek saját kezdeményezésükből és a rendőrséggel együttműködve is kötelesek a hatályos jogszabályoknak megfelelően harcot folytatni a társadalomellenes jelenségekkel szemben.

A közrend, közbiztonság helyzetéről szóló értékelő jelentést — az alábbiakban terjesztem elő.

I.

A bűnözés alakulása

- 1.1. Hazánkban a bűnözés alakulása az elmúlt 10 évben **nem mutatott lényeges változásokat**. Az ismertté vált közbiztonsági bűncselekmények száma az 1966. évi 121 021-ről — kisebb hullámzások után, amelyek főleg a jogi szabályozások változásával vannak összefüggésben — 1975-re 120 889-re csökkent. Ez 1966-ban 10 000 lakosra számítva 119, 1975-ben már csak 115 közbiztonsági bűncselekményt jelentett. A bűnözést a gyakorisági mutatók alapján stagnálás jellemzi. A bűnözés terjedését sikerült megakadályozni és ezt csak a szocialista társadalom fejlődéséből fakadó kedvező társadalmi körülmények között valósíthattuk meg.

A bűnözés szerkezetének sajátossága, hogy a bűncselekmények többsége kisebb súlyú. A bűncselekmények mintegy 42—44%-a a törvény által is csekélyebb társadalmi veszélyességűnek minősített vétség.

Ugyanakkor e kedvező struktúrában negatív tendenciák is jelentkeznek:

- A bűnözés bizonyos **polarizálódást** is mutat. A nagy kárt okozó, erőszakosan elkövetett, s általában a súlyosabb, bonyolultabb elkövetési móddal járó, szervezeten végrehajtott, illetve a gazdálkodás folyamatába beépülő bűncselekmények száma és aránya növekszik.
- Az elkövetési magatartások egyrészében a bűncselekmények **integrálódása** figyelhető meg. Növekszik az olyan tényállások száma, ahol különféle bűncselekmények ötvöződnek, amelyek elkövetése nagyobb szervezettséget, összejátszást követel meg.

— A társadalmi tulajdon és a népgazdaság ellen irányuló, valamint az idegenforgalommal összefüggő bűnözésben erőteljesen jelentkezik a **területi kiterjedtség**. A bűncselekmények elkövetői több megyére, nem ritkán az ország jelentős részére kiterjedően fejtik ki tevékenységüket.

E negatív tendenciák ma még nem olyan erősek, hogy megváltoztassák a bűnözés szerkezetét, jellegét. De szükséges idejében felfigyelni erre, mert visszaszorításuk további jelentős erőfeszítéseket igényel. További pozitív irányú változás eléréséhez, a rendőri munka fejlesztése mellett az állami, társadalmi, gazdasági szervek megfelelő intézkedései, különösen a vagyonvédelem fokozása, a gazdálkodási fegyelem erősítése és az ellenőrzés minden szinten történő szigorítása vezethetnek.

- 1.2. A nemzetközi helyzetben történt pozitív változások, a Magyar Népköztársaságban végbement általános fejlődés, a belügyi szerveknek a társadalmi fejlődéshez igazodó munkája jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy az állam elleni bűnözés alakulása az elmúlt 10 évben csökkenő tendenciát mutat. Az összes bűncselekményeknek csupán 0,3%-a állam elleni, ezek 96%-át a csekélyebb súlyú izgatások teszik ki. A felderített összeesküvések, szervezkedések, kémkedés, hazaárulás száma és társadalmi veszélyességük mértéke évről évre kisebb. 1966-ban 25 összeesküvés, szervezkedés, 17 kémkedés, hazaárulás miatt indult eljárás. 1975-ben 9 összeesküvés, szervezkedés volt, kémkedés, hazaárulás nem történt. Az állam elleni bűncselekmények elkövetőinek nagy része fiatal, alacsony műveltségű. Cselekményükre az alkoholos befolyásoltóságban történt elkövetés jellemző.
- 1.3. Az össz-bűnözés struktúrájában legnagyobb arányt — mintegy 57—62%-ot — **a tulajdon ellen irányuló** bűncselekmények teszik ki. Az utóbbi években növekszik a súlyos, nagy kárt okozó, csoportosan elkövetett bűncselekmények száma. E kategórián belül — 35—40%-ot tesz ki a társadalmi tulajdon, 60—65%-ot pedig a személyek javai sérelmére elkövetett bűncselekmények száma.

Évente mintegy 27 000 **társadalmi tulajdon elleni** bűncselekmény válik ismertté, és azok kb. 200—250 millió forint kárt okoznak. Ebből az állami szektor részaránya mintegy 64%, a szövetkezeti szektoré pedig 34—35%. Az állami szektorban a kereskedelem, a szövetkezetiben pedig a mezőgazdasági termelőszövetkezetek bűnügyi helyzete utal magasabb veszélyeztetettségre és fertőzöttségre.

Annak ellenére, hogy a gazdasági fejlődés következtében jelentősen nőtt a társadalmi vagyon, a bűncselekmények többsége általában kisebb kárértékű. A legnagyobb számban lopások és betöréses lopások fordulnak elő. Emelkedik a hanyag kezelés és rongálás miatt indított eljárások száma.

A személyek javait károsító bűncselekmények tendenciája növekvő. Évente mintegy 40 000—45 000 ilyen jogsértés válik ismertté. Az okozott kár átlagos nagysága 2 000 Ft-ot tesz

ki. Az állampolgárok javai sérelmére elkövetett bűncselekmények döntő többségét lopással és betöréses lopással követték el.

A személyek tulajdonában levő vagyontárgyak köre és értéke jelentősen növekszik. A lakások, hétvégi házak és az utcákon parkoló gépkocsik számának jelentős emelkedése következtében nőtt a veszélyeztetettség. A bűncselekmények elkövetése összefügg a sokszor nagyértékű használati tárgyak, pénzek gondatlan, felületes kezelésével, a körültekintő elhelyezés, vagy elzárás hiányával.

A vagyon elleni bűnözésen belül — főleg az utóbbi években — jelentősen megnövekedett a **betöréses lopások** elkövetése. Gyakoribbá váltak a kassza és lemezszekrény feltörések, amelyek szoros kapcsolatban vannak a vállalatoknál és szervezeteknél levő pénzmennyiség jelentős növekedésével és ezzel együtt a pénzörzés és szállítás hiányosságaival.

A kasszafeltörések 1975-ben az előző évhez viszonyítva megkétszereződtek, az okozott kár nagysága pedig közel négyszeresére nőtt és több, mint 4 millió forintot tesz ki.

A betöréses lopások elkövetőinek egy része gépkocsikkal, modern szerszámok és eszközök felhasználásával követi el a bűncselekményeket. Mind gyakoribbak a jól szervezett, több megye területére kiterjedő sorozat elkövetések.

A betörések célja növekvő mértékben a műkincsek, festmények és más művészeti alkotások megszerzése is.

- 1.4. **A népgazdaság elleni bűnözés** számát és arányát tekintve nem jelentős, azonban a szocialista gazdálkodás érdekeinek veszélyeztetése nagyfokú. Ez tette indokolttá, hogy az igazságügyi miniszterrel együtt előterjesztést tettünk a Kormány elé a népgazdaságot károsító és egyes kiemelt társadalmi tulajdon elleni bűncselekmények tapasztalatairól. A Kormány 1976. április 21-i ülésén hozott határozata alapján a szükséges intézkedések folyamatosan történnek.

A népgazdaság elleni bűncselekmények körében jelentős az ún. latens bűnözés. Az ismertté vált bűncselekmények számát enyhén emelkedő tendencia jellemzi. A növekedés a rendőri felderítő munka javulásával és a különböző ellenőrző szervek — különösen a népi ellenőrzés és a PM Bevételi Főigazgatóság szerveinek — egyre következetesebb fellépésével van összefüggésben. Döntő többségét deviza és vámbűncselekmények teszik ki. A gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények másik jelentős része a gazdasági szabályozók megszegésében jelentkezik.

A népgazdaság egyes területein — nem nagy számban, de mind veszélyesebb formában — jelentkezik az üzérkedés, a spekuláció. Az üzérek igyekeznek kihasználni az áruellátásban helyenként és időnként jelentkező hiányosságokat, az egyes tájegységek közötti áreltéréseket. Az ilyen tevékeny-

ségben nemcsak magánszemélyek, hanem szövetkezetek is részt vesznek. Eredményeképpen egyesek kevés munkával igen nagy jövedelemre tesznek szert. Növekszik a kisipar körét lényegesen meghaladó vállalkozások száma.

A fogyasztók érdekeinek védelme még nem megfelelő. Gyakori a kiskereskedelemben a vásárlók megkárosítása és az árdragítás, amelynek egy részét az ármegállapítás (árkalkuláció) körében követik el. A bírságok, fegyelmi eljárások viszsztatartó hatása, megítélésünk szerint, kellően nem érvényesül. Erősíteni kell a bűncselekmények felderítését és az ár ellenőrzésre kötelezett szervezetek is következetesebben kellene élni a büntető feljelentés lehetőségével.

A népgazdaság elleni bűncselekmények elkövetését döntően az egyéni és csoport érdek népgazdasági érdek fölé helyezése motiválja.

Az elmúlt években a rendőri szervek jelentős figyelmet fordítottak a közvéleményt élénken foglalkoztató korrupciós bűncselekmények, különösen a **gazdasági vesztegetések** megelőzésére és felderítésére.

E tevékenység süllyal a szolgáltató iparban és az egészségügyi ellátásban, a vállalatok és szövetkezetek, valamint magánosok üzleti és kooperációs kapcsolataiban, továbbá esetenként a külkereskedelmi üzletkötések területén jelentkezik.

A korrupció számára mind kedvezőbb talajt teremt az egyre szélesedő „hálapénz” és „borraavaló” rendszer, amely elősegíti az indokolatlan, munkával arányban nem álló jövedelem különbségek kialakulását.

A felderítő munka eredményeképpen a gazdasági vesztegetések miatti eljárások száma az utóbbi évekig jelentősen emelkedett, csökkenés csak 1975-ben figyelhető meg.

- 1.5. A társadalmi tulajdon és a népgazdaság sérelmére elkövetett bűncselekmények jelentős hányadának elkövetését elősegíti:
- a számviteli rend és bizonylati fegyelem hiányossága és lazasága,
 - a belső ellenőrzés kialakulatlansága, szakszerűtlensége és a jól kiképzett revizorok hiánya,
 - a gazdálkodó szervek, különösen a szövetkezetek egy részénél sok tekintetben még nem megfelelő külső felügyeleti (tulajdonosi), és törvényességi ellenőrzés,
 - a vagyonvédelem — különösen a pénz és értékek őrzésének, kezelésének — hiányossága, lazasága, a védő- és jelzőberendezések hiánya, továbbá az, hogy
 - a vagyonvédelem hibáira és hiányosságaira utaló jelzéseket és szignalizációkat a gazdasági szervek egy részénél még nem követik a megfelelő intézkedések.

- 1.6. **Az erőszakos, garázda** jellegű bűnözés, amely a lakosság nyugalmát döntően befolyásolja, az össz-bűnözés 8—9%-át teszi ki. E bűncselekmények erőteljesen növekvő tendenciája 1971-ben megszakadt, azóta kisebb hullámmal számuk és arányuk lényegében változatlan.

Az emberölések és a súlyos testi sértések száma viszonylag állandóságot mutat. Többségüket családi, rokon és baráti körben követik el, azokat főleg indulati tényezők, szubjektív okok — harag, bosszú, féltékenység, önbíráskodás, stb. — motiválja. Az anyagi haszonszerzés célzatával elkövetett emberölési esetek száma mintegy 5—10% körül mozog.

A rablások száma 1974-ig emelkedő tendenciát mutatott. Többségét eszköz nélküli, alkalomszerű elkövetés jellemzi. Az esetek kb. 40%-ában a sértett magatartása, különösen ittas állapota is hozzájárult a rablás elkövetéséhez.

Az utóbbi években növekedett az erőszak súlya, és az okozott kár összege. Emelkedik a felfegyverkezve elkövetett rablások száma, a lőfegyverhasználat azonban változatlanul nem jellemző.

A hivatalos személy elleni erőszak száma csökkent, azonban növekszik az intézkedő rendőrök elleni támadások súlyossága.

A súlyos cselekmények bekövetkezéséhez néhány esetben az intézkedő rendőrök részéről az elővigyázatosság hiánya, vagy elmulasztása is hozzájárult.

A politikai hatása és súlya folytán említést kell tenni azokról az erőszakos cselekményekről, amelyek **terror cselekmények** néven ismertek. Az előfordult néhány esetre és az erősödő nemzetközi tendenciákra tekintettel szerveinket felkészítettük az esetlegesen előforduló ilyen cselekmények gyors leküzdésére.

Az erőszakos, garázda jellegű bűncselekmények tettesei általában primitív gondolkodású, gátlástalan, többségük többszörösen büntetett előéletű, és cselekményüket alkoholos befolyásoltság alatt elkövető személyek.

Az erőszakos és garázda jellegű bűnözés okai körében szerepet játszanak a rendezetlen családi és lakásviszonyok, az urbanizációs fejlődéssel együttjáró mobilitás, az ingázás, stb. Különösen nagy szerepe van az alkoholfogyasztásnak. Míg a bűnözésen belül az alkohollal összefüggésben elkövetett cselekmények aránya mintegy 27%-os, addig az erőszakos és garázda jellegű bűnözésben ez az arány 65—70% körül mozog.

A család és ifjúság elleni bűncselekmények száma viszonylag magas szinten stagnál. (1975-ben 3,4%) E kategórián belül különösen a tartási kötelezettség elmulasztása (3 636 bűncselekmény), és az ifjúság elleni büntettek előfordulása (365

bűncselekmény) jelentős. Mindkét bűncselekmény számának alakulásában meghatározó a szigorúbbá vált társadalmi értékítélet, mely hatékonyabb fellépést kíván a családjuk iránti kötelezettséget súlyosan megszegő állampolgárokkal szemben.

- 1.7. A közúti közlekedés rendkívül gyors ütemű fejlődése maga után vonta a **közlekedési bűncselekmények** növekedését is. Az elmúlt évtizedben több mint 10 000 ember halt meg közlekedési baleset következtében.

A közlekedési bűncselekmények — emelkedő tendenciával — az összбүнözés mintegy 15—16⁰/₀-át teszik ki. A vagyon elleni бүнözés után a legtöbb jogsértés ezen a területen jelentkezik.

A közlekedési bűncselekmények 99⁰/₀-a a közúti közlekedésben fordul elő. A vízi, légi és vasúti közlekedés körében a bűncselekmények száma viszonylag csekély. Az utóbbi időben azonban nőtt a súlyos vasúti balesetek száma, amelyek többsége vasúti pályák megfelelő karbantartásának hiányosságával, fegyelmezetlenséggel és a vasúti átjárókon történő áthaladás szabályainak megszegésével volt összefüggésben. Az ittas állapotban való járművezetés száma és részaránya rohamosan emelkedik. Jórészt a fokozódó közúti ellenőrzés következménye, hogy a balesetet még nem okozó, de az ittas állapotban gépjárművet vezetők lelepleződnek.

- 1.8. **Budapest főváros közrendjének** helyzete meghatározó jellegű, lényeges befolyást gyakorol az ország közbiztonsági helyzetére.

Budapesthez hasonló világvárosok бүнözési rangsorolásában fővárosunk a közepesnél kisebb бүнügyi fertőzöttségűek körébe tartozik. A közrend és közbiztonság a fővárosban jó. Az erőszakos és garázda jellegű, továbbá a közlekedési bűncselekmények némileg meghaladják a megyék átlagát. A vagyon elleni jogsértések azonban a lakosság számához viszonyítva itt jelentkeznek a legnagyobb arányban.

A kedvező közbiztonsági helyzet ellenére időnként előfordulnak egyes súlyos, közfeltűnést keltő bűncselekmények, utcai garázdaságok, a társadalmi tulajdont érő rongálások, a járókelők zaklatása, stb.

Ezek a cselekmények összefüggésben vannak a fővárosi rendőrség létszámhiányával is.

- 1.9. **A бүнelkövetők száma** az 1966. évi 87 752-ről — kisebb hullámzások után — 1975-re 72 049-re csökkent. A бүнelkövetők mintegy 88⁰/₀-a férfi és 12⁰/₀-a nő, 70⁰/₀-a fizikai dolgozó. A népgazdaság elleni és a társadalmi tulajdont károsító бűncselekményeket elkövetők között növekszik az intézkedési, döntési jogkörrel rendelkezők részvételi aránya. Különösen kiemelkedik a szövetkezeti szektor, ahol az elkövetők közel

25⁰/₀-a tartozik ebbe a kategóriába. Növekszik a bűnelkövetők között a foglalkozásnélküliek aránya. Az elkövetők mintegy 9⁰/₀-a nem vállal rendszeres munkát.

A fiatalok (14—17 éves) bűnelkövetők az ország fiatalok lakosainak átlagosan 1,2⁰/₀-át teszik ki. Részvételi arányuk az összes bűnelkövetők között átlagosan 10—11⁰/₀. A 10 000 fiatalok lakosra jutó gyakoriságuk az 1966. évi 112-ről 1975-ben 128-ra emelkedett.

A fiatalok bűnelkövetők között növekszik a folyamatos munkaviszonyban nem álló, a szülők által eltartott, vagy munkakerülő életmódot folytató, csavargó fiatalok részvételi aránya.

Évenként mintegy 10 000 fő azoknak a 15. életévüket betöltött fiatalok számára a száma, akik az általános iskola 8. osztályát nem fejezték be. Ezek többsége szakképzetlen, alkalmi munkából él, és gyakrabban kerül a törvénytől összeütkezésbe.

A fiatalok túlnyomórészt vagyon elleni bűncselekményeket követnek el, főleg betöréses lopásokat, rablásokat, és részvételi arányuk az erőszakos és garázda jellegű bűnözésben is figyelemre méltó. A fiatalok esetenként részt vesznek politikai jellegű bűncselekmények, főleg izgatások elkövetésében is.

A tiltott határátlépést elkövető fiatalok aránya intenzíven csökken.

A fiatalok csoportos, ún. „galeri” bűnözése a rendőri szervek megelőző és bomlasztó tevékenységének hatására jelentősen csökkenőben van. Ezzel szemben növekszik a felnőttekkel közösen elkövetett bűncselekményekben való részvételük.

A gyermekkorú „elkövetők” száma évente mintegy 2 000—2 500 fő, döntő többségükben csekély súlyú vagyon elleni „bűncselekményeket” követnek el.

A büntetett előéletűek részvételi aránya mintegy 30—33⁰/₀ tendenciája enyhén növekvő. Hasonló folyamat érvényesül a **visszaesők** körében is. Ezek aránya az összes bűnelkövetők között 10—12⁰/₀-os. **A veszélyes bűnözők** aránya 3⁰/₀.

A veszélyes bűnözőket (mintegy 10 000 főt) a rendőri szervek ellenőrzés alatt tartják. Évente átlagosan 35—40⁰/₀-uk börtönbüntetését tölti. A súlyosabb, az erőszakos és garázda jellegű bűncselekmények elkövetőinek jelentős részét az e kategóriába sorolt személyek teszik ki.

Budapesten és egyes nagyvárosokban kialakult és koncentráldott — néhány ezer főt kitevő — asszociális réteg, akikkel szemben az eddig alkalmazott intézkedések, a társadalmi ráhatás nem bizonyult megfelelőnek. Az individuális ráhatás, az egyéni megelőzés feltételei még nem kellően biztosí-

tottak. A szigorított őrizet, a korszerű utógondozás, a párt-fogó-felügyelet, stb. hatása még nem érezhető. A kezdeti eredmények azonban biztatóak.

1.10. A bűnözésben, a bűnözők magatartásában az utóbbi években néhány **új és jellemző sajátosság** figyelhető meg. A bűnözés jellegénél fogva érzékenyen reagál a társadalmi és gazdasági változásokra, gyorsan alkalmazkodik a körülményekhez.

— Megfigyelhető bizonyos specializálódás, különösen a vagyon elleni bűnözés körében. Növekszik a lakóhelyétől távol bűncselekményt elkövető, ún. „utazó bűnözők” részvételi aránya. Ezek a személyek (csoportok) saját, bérelt, vagy lopott gépjárművek felhasználásával követnek el sorozatban nagy kárt okozó bűncselekményeket.

— A növekvő idegenforgalom kihasználásával erősödött a hazai és a külföldi bűnözők együttműködése. Gyakoribb a csempészés, valuta üzérkedés, a hamis külföldi pénz forgalombahozatala, az üzletszerű kéjelgés. Előfordul, hogy közösen, előre kitervelten követnek el jelentős kárt okozó vagyon elleni bűncselekményeket is.

— Folytatódik a kábítószeres illegális tranzitforgalma. Lényegesebb mennyiség hazai értékesítése és felhasználása eddig nem jutott tudomásunkra, de kétségtelen, hogy a kábítószer iránti érdeklődés növekedőben van (orvosi vények hamisítása, gyógyszerlopások, stb.).

Növekszik a nem kábítószernek minősülő, de kábító hatású gyógyszerek fogyasztása, különböző vegyszerek bevétele, elsősorban a fiatalok körében. Az elmúlt évek során ez utóbbiak, közvetett módon (fulladás, stb.), 7 fiatalok halálát okozták.

— Az alkoholizmus elleni állami és társadalmi intézkedések ezideig nem bizonyultak eredményesnek. (Az egy főre jutó alkoholfogyasztás mennyisége tisztaszeszre átszámítva az 1966. évi 6,6 literről 1975-ben 10 literre emelkedett.) Mintegy 150 000 súlyosan veszélyeztetett alkoholistával számolhatunk. Az alkoholisták kétharmada 40 évesnél fiatalabb, négyötöde iskolázatlan és nincs szak-képzettsége.

A fiatalok között terjed az iszákosság. Az alkoholista szülők gyermekei fokozottabban veszélyeztetettek, és ezért egy részük szükségszerűen állami gondozásba kerül.

— A cigánylakosság köréből kikerülő bűnözők részvételi aránya — különösen az erőszakos és vagyon elleni bűnözés körében — jelentős. 1975-ben 10 000 nem cigány állampolgárra 71,8 nem cigány bűnelkövető; ugyanennyi cigány állampolgárra 133,4 cigány bűnelkövető esett.

Különösen a fővárosban és az idegenforgalmi szempontból jelentős helyeken, a nyári időszakban elszaporodott a cigány gyerekek, felnőttek szervezett koldulása.

A cigány lakosság az összlakosságon belüli arányának gyors emelkedése és a lassú társadalmi beilleszkedés folyamata következtében a bűnöző utánpótlás figyelemre-

méltó bázisát képezi. A beilleszkedést — a sok pozitív vonás mellett — nehezíti a szubjektivizmus, az igénytelenség, az iskolai oktatás elmaradása, és a kereső foglalkozás hiányának megtűrése.

- A fejlődéssel együttjáró mobilitás következtében jelentős a munkásszállásokon és más ideiglenes településeken lakók száma. A nagyvárosok környékén — és azok vonzási körében — ideiglenes jellegű településgyűrűk alakultak ki.

Az ideiglenesség együttjár a társadalmi ellenőrzés lazulásával, amely gyakran vezet negatív jellegű magatartási formák kialakulásához. Az ilyen körülmények között élők körében magasabb a kriminalitás aránya.

II.

A bűnüldöző tevékenység

- 2.1. A rendőrség szervei jelentős erőfeszítéseket tesznek a közrend és közbiztonság, valamint a közlekedés rendjének fenntartására, szilárdítására.

A követelményeknek megfelelő rendőri munka csak az állomány fokozott igénybevételével — rendszeres túlterhelésével — biztosítható. Az állomány a feladatok végrehajtásában áldozatkészen helytáll.

A rendőri szervek közbiztonsági, bűnüldöző tevékenységét a szocialista törvényesség követelményei határozzák meg. Az állampolgárok jogainak védelme, érvényrejuttatása következetesen megvalósul. **A büntető eljárások** keretein belül az állampolgárokkal szemben alkalmazott korlátozó intézkedések alapvetően indokoltak. Elszigetelten fordultak csak elő kellen meg nem alapozott intézkedések.

A munkában elkövetett kisebb — főként a szakmai képzetlenségből fakadó — hibák többsége az eljárás során orvosolható.

Az ügyészség törvényességi felügyeleti tevékenysége során jelentős segítséget nyújt a rendőri szervek számára. A rendőrség szervei évente mintegy 120 000 bűnyügyben járnak el. Az ügyek 35—36%-a ismeretlen tettesekkel szemben indul. Az eljárások során megfelelően érvényesül a differenciálás, a bűncselekmények tárgyi súlyához és az elkövetők személyi körülményeihez igazodóan választják meg a további eljárás módját.

A nyomozások 74—77%-át 30 napon belül befejezik. A bonyolult, szerteágazó népgazdaság és társadalmi tulajdon sérelmére elkövetett bűncselekményekben a nyomozások azon-

ban időnként elhúzódnak. Ebben különösen a hosszadalmas szakértői munka játszik szerepet, esetenként azonban „túlbizonyításra” való törekvések, különösen indokolatlanul nagyszámú tanú kihallgatása is tapasztalható.

A rendőrség a bűncselekmények **74—78⁰/₀-át** eredményesen kinyomozza. A kiemelt, súlyos társadalmi veszélyességű ügyeket — néhány kivételtől eltekintve — felderítettük.

A bűnözés elleni harcban eredményesen alkalmazzuk a technikai eszközöket, amelyek fejlesztésére további intézkedéseket teszünk. A bűnügyi technika korszerű eszközei eredményesen segítik a bizonyítást, a törvényesség érvényesülését. A színvonal tartása, az eredmények javítása az ismeretlen elkövetők növekvő arányára tekintettel mind nehezebb feladatot jelent.

A társadalmi és gazdasági fejlődésből, a bűnözés megváltozásából, stb. fakadó magasabb követelmények megoldására azonban nem minden téren sikerült az állományt felkészíteni. A bűnüldöző munka hatékonyságának növelésére tett intézkedések ellenére nem sikerült a kívánt mértékben előrelépni — főleg a népgazdaság és a vagyon elleni bűnözés körében — a latens bűnözés jobb felderítése, a nyomozások eredményességének növelése és a nagyobb, szerteágazóbb bűncselekmények nyomozásának meggyorsítása terén.

A munka hatékonyságának fokozása szükségessé tett bizonyos szervezeti módosításokat. A felszabadítható, átcsoportosítható erők és eszközök, a végrehajtás szempontjából frekventált területekre, elsősorban a városokba kerültek. Mindezek mellett további intézkedések szükségesek.

A rendőri és igazságügyi szervek bűncselekmények **szökésben levő tetteseinek** elfogása céljából évente mintegy 6 000 elfogatóparancsot bocsátanak ki. A körözöttek 98⁰/₀-át elfogják. Tartósan nem lehet illegalitásban élni. A körözöttek száma jelenleg 803 fő.

Évente mintegy 300 esetben veszélyes — kiemelten kezelt, gyakran fegyverrel, gépjárművel rendelkező — bűnöző elfogására intézkedünk. Ez a rendőri állomány jelentős részének többnapos mozgósításával, készenlétbe helyezésével — esetenként tűzharc alkalmazásával — jár.

A rendőri szervek évente általában 3—4 országos és ugyanennyi regionális közbiztonsági akciót (razziát) szerveznek. Ezek, valamint a főkapitányságok által elrendelt ilyen helyi jellegű, átfogó intézkedések jelentős szerepet játszanak a közrend és közbiztonság fenntartásában, megszilárdításában.

A szükséges intézkedések száma és hatékonysága mindezek ellenére — főleg az idényjellegű bűncselekmények által frekventált helyeken (pl. a Balaton környékén és a nagyvárosokban) nem kielégítő. A további rendőri intézkedések megtéte-

lét nehezíti az állomány erős túlterheltsége. A napi feladatok mellett jelentős a munkaidőn túli (ügyeleti, készenléti, stb.) tevékenység mértéke, az egyéb intézkedések, pl. a bírósági tárgyalásra elővezetés (23 919 esetben).

A rendőri állományon belül nemzedékváltás következtében — amelyet a leromlott egészségi állapot miatti nyugdíjazások felgyorsítottak — magas az új, még kiképzetlen és megfelelő szakmai gyakorlattal, tapasztalatokkal nem rendelkezők száma és aránya. A kiképzési kapacitásunk — a fejlesztésre tett intézkedések ellenére — nem tudja biztosítani a megfelelő szintű, gyors kiképzést.

- 2.2. A rendőri szervek **konkrét bűnmegelőző tevékenysége** széles körű. Különösen jelentős a büntető eljárások során alkalmazott **szignalizációk** szerepe és hatása. Szerveink a büntető eljárások során — és ezen kívül — felderített és megállapított, a bűncselekmények elkövetését elősegítő okokról és feltételekről rendszeresen írásos tájékoztatást küldenek a megelőzést szolgáló intézkedések megtétele érdekében. A jelzések alapján a szükséges intézkedéseket általában megteszik. Előfordul azonban az is, hogy zaklatásnak, vagy illetéktelen beavatkozásnak tekintik.

Jelentős a bűnmegelőzésben a szabálysértőkkel szemben fogatosított rendőri intézkedések és igazgatásrendészeti eljárások szerepe. A szabálysértési szankciók általában alkalmasak hasonló, vagy súlyosabb törvénysértő magatartások megelőzésére. A rendőri szervek erélyesen és határozottan lépnek fel a közrendet és közbiztonságot sértő csekélyebb súlyú magatartásokkal szemben is.

Ennek eredményeként csökkenő a garázdaság, a botrányos részegség, a verekedés miatt indított szabálysértési eljárások száma. A közrend és közbiztonság elleni szabálysértések száma pl. az 1966. évi 77 227-ről 1975-re 41 559-re csökkent. A közlekedés biztonságára veszélyt jelentő szabálysértések elkövetőinek felelősségre vonása növekedett. 1975-ben 112 711 személlyel szemben indult eljárás. Szerveink 17 391 gépjárművezetői engedélyt vontak be. A közlekedési jogsértések megelőzésében jelentős a rendőri figyelmeztetés és a helyszínbírságolás (742 362 eset) szerepe. Következetes szerveink fellépése a szeszestalt fogyasztók és gyorsajtást elkövetőkkel szemben is.

A rendőrhatósági kényszerintézkedések (rendőrhatósági felügyelet, kitiltás) elsősorban olyan személyek ellen irányulnak, akiknek magatartása, életvitele visszatérően sérti a közrendet, közbiztonságot. Rendőrhatósági felügyelet alatt mintegy 4 500 fő, kitiltás hatálya alatt pedig közel 600 fő áll. Az intézkedés nevelőhatásának megfelelő érvényesülését nehezítik a rendőri ellenőrző munka, valamint a jogi szabályozás hiányosságai. Többségüket az adminisztratív kötöttségek miatt (2 év leteltével) kell megszüntetni, holott a személy magatartásában pozitív változás nem következett be.

A bűnmegelőzést, a tömegtájékoztatást és közvéleményformálást egyaránt szolgáló **propagandamunka** széles körű. Színvonala és célirányossága fejlődik. A tömegkommunikációs eszközök alkalmazása rendszeressé vált, a lakosság igényli és érdeklődéssel várja és figyeli az ilyen műsorokat.

A középiskolákban és szakmunkásképző intézetekben évente több mint 100 000 fő számára ismertetjük osztályfőnöki órák keretében az állam biztonságával és a közbiztonsággal összefüggő kérdéseket.

Az üzemekben és szövetkezetekben rendszeresedtek a társadalmi tulajdon védelmét szolgáló előadások, ügyismertetések, viták. Mindezek mellett kevés a rendőri, a bűnüldöző és bűnmegelőző munkát népszerűsítő filmek száma.

2.3. A bűnmegelőző tevékenység speciális területeinek megfelelően rendszeres **a munkakapcsolat a központi állami, társadalmi és gazdasági szervekkel.**

Az ágazati irányító és felügyeletet gyakorló szervek — a Belügyminisztérium évi tájékoztatói alapján — rendszeresen értékelik a társadalmi tulajdon és népgazdaság védelem helyzetét. A megfelelő döntések és intézkedéseik a gyakorlatban azonban nem mindig realizálódnak. A vagyonvédelem erősítése érdekében az ágazati minisztériumokkal és országos főhatóságokkal több évre szóló együttműködési tervet dolgoztunk ki. Ennek végrehajtása folyamatban van.

A tanácsok, a rendőri szervek vezetőinek beszámolóí alapján rendszeresen értékelik a közrend és közbiztonság helyzetét. Határozataik előmozdítják a bűnüldöző munka kedvezőbb feltételeinek megteremtését, a társadalmi erők és a gazdálkodó szervek hatékonyabb tevékenységét.

A Munkásórséggel karhatalmi, rendezvény biztosítási és egyéb feladatok vonatkozásában évek óta jó az együttműködés.

A rendőrség munkáját jelentős számú áldozatkész **önkéntes társadalmi segítő támogatja**. Mintegy 46 000 önkéntes rendőr, 27 000 ifjú-gárdista, 15 000 közlekedési úttörő vesz részt a közbiztonsággal járó feladatok ellátásában.

Az OKBT megalakulása után közel 200 közlekedésbiztonsági tanácsban és azok szakbizottságaiban megközelítőleg 8 000 aktivista tevékenykedik.

Ezek a szervezetek jelentős tömegbázist képeznek és eredményesen járulnak hozzá a közrend és közbiztonság erősítéséhez.

Az ágazati minisztériumok, országos főhatóságok és helyi tanácsok felügyelete alá tartozó szerveknél mintegy 4 000 **üzemrendész**, 2 500 **fegyveres polgári őr**, 5 700 **mező- és erdőőr** vesz részt a társadalmi tulajdon védelmében.

A rendőri szervek részéről a bűnözés megelőzése érdekében tett és kezdeményezett intézkedések nem minden területen hozták meg a kívánt eredményt. A bűnözés elleni harc az egész társadalom, mindenekelőtt az állami, társadalmi és gazdasági szervek aktívabb részvételét kívánja meg.

A bűnözéssel szembeni fellépés az állami szervek részéről még nem képez állandó és rendszeres feladatot. A társadalmi szervek lehetőségei sok vonatkozásban kihasználatlanok. A tömegkommunikációs eszközökkel folytatott felvilágosító és nevelőmunka még nem elég hatékony a szocialista együttélés szabályainak tudatosítása, a negatív társadalmi jelenségekkel szembeni fellépés vonatkozásában. A gazdasági szervek részéről hatékonyabb intézkedések szükségesek, különösen a vagyonvédelmi és ellenőrzési hiányosságokkal szemben. Nem érvényesül kellően a társadalmi vagyonért vállalt felelősség. A bűncselekmények elkövetését lehetővé tevő feltételekért felelős személyek felelősségre vonása rendszerint elmarad.

Kérem a Minisztertanácsot, fogadja el a következő határozati javaslatot:

III.

H A T Á R O Z A T I J A V A S L A T

1. A Minisztertanács a közrend és közbiztonság helyzetéről szóló előterjesztést elfogadja.

Megállapítja, hogy hazánkban a közrend és közbiztonság szilárd, a törvényes rend érvényesül. A rendőri szervek — más állami szervekkel és a társadalmi közreműködőkkel együtt — törvényes és eredményes tevékenységet fejtenek ki a bűnözés megelőzése, felderítése, a közrend és közbiztonság fenntartása érdekében.

2. A bűnözés elleni harc, a megelőzés, az egész államapparátus, az egész társadalom feladata és erőteljesebb visszaszorítása csak koordináltabb és hatékonyabb intézkedésekkel lehetséges. Ennek érdekében:
 - a) különösen nagy gondot kell fordítani az életelleni, az erőszakos, továbbá a közvagyon és a személyek javait károsító bűncselekmények megelőzésére és visszaszorítására,
 - b) további hatékony intézkedéseket kell tenni az ifjúság védelme és a fiataalkori bűnözés megelőzése érdekében,
 - c) tovább kell erősíteni az együttműködést az állami és gazdasági szervekkel a bűnmegelőzés és felderítés továbbfejlesztése érdekében.

A Belügyminisztérium szervei munkájukban még hatékonyabban támaszkodjanak a társadalom segítségére.

3. A Minisztertanács 1976. április 21-i ülésén hozott határozatának megfelelően tovább kell erősíteni a népgazdaság és a társadalmi tulajdon védelmét.

Minden területen nagyobb gondot kell fordítani a bűncselekmények elkövetését elősegítő körülmények megszüntetésére, hatásuk csökkentésére.

Határidő: folyamatos

Felelős: a minisztériumok
és főhatóságok vezetői

4. Fokozni kell az alkoholizmus elleni intézkedéseket. Előterjesztést kell készíteni a Minisztertanács elé az alkoholizmus visszaszorítása érdekében eddig meghozott jogszabályok, határozatok végrehajtásáról és a további intézkedésekről.

Határidő: 1977. május 30.

Felelős: egészségügyi miniszter,
belügyminiszter,
igazságügyminiszter

5. Figyelemmel a tulajdon elleni bűncselekmények jelentős számára a belügyminiszter, az érintett minisztériumok és országos főhatóságok vezetőivel összehangolva vizsgálja meg, hogy milyen jogi szabályozások, szervezeti intézkedések, műszaki- és technikai feltételek szükségesek a vagyonvédelem, a vagyonbiztonság fokozására. Erre vonatkozóan tegyen előterjesztést.

Határidő: 1977. március 31.

Felelős: belügyminiszter

6. A belügyminiszter az igazságügyminiszterrel együtt vizsgálja meg a bűnözés hatékonyabb megelőzése és visszaszorítása céljából egy Tárcaközi Bizottság létrehozásának lehetőségét. Erre vonatkozóan tegyenek előterjesztést.

Határidő: 1976. december

Felelős: belügyminiszter,
igazságügyminiszter

7. A határozatot a HATÁROZATOK TÁRÁ-ban közzé kell tenni.

Budapest, 1976. évi május hó 12-én.

BENKEI ANDRÁS s. k.,
belügyminiszter

Bűncselekmények alakulása

Év	Ismertté vált bűncselekmények száma összesen	E b b ő l :									
		Népgazdaság elleni		Társ. tul. elleni		Személyek javai elleni		Közúti közlekedési bűncselekmények		Erőszakos garázda jellegű*	
		összes	%	összes	%	összes	%	összes	%	összes	%
1966	121 020	3 335	2,8	31 253	25,8	44 210	36,5	12 993	10,7	10 150	8,4
1967	119 872	3 850	3,2	27 803	23,2	45 796	38,2	15 220	12,7	9 572	8,0
1968	118 254	3 543	3,0	26 450	22,4	45 049	38,1	16 760	14,2	9 605	8,1
1969	110 622	3 603	3,3	21 950	19,8	39 196	35,4	18 546	16,8	11 075	10,0
1970	122 289	3 749	3,1	25 167	20,6	43 131	35,3	21 061	17,2	12 668	10,4
1971	123 147	4 294	3,5	26 028	21,1	42 700	34,7	21 241	17,2	12 266	10,0
1972	125 999	3 825	3,0	34 064	27,0	43 646	34,6	16 655	13,2	10 987	8,7
1973	125 388	4 995	4,0	29 157	23,3	45 103	36,0	17 443	13,9	10 066	8,0
1974	111 825	5 295	4,7	22 042	19,7	40 549	36,3	17 401	15,6	9 873	8,8
1975	120 889	2 882	2,4	24 356	20,1	45 029	37,2	19 336	16,0	10 397	8,6

* Társadalmi és a személyi tulajdon sérelmére elkövetett rablással együtt.

Tulajdon elleni bűncselekmények

Év	Társadalmi tulajdon elleni bűncselek- mények összesen	E b b ő l :				Személyek javait károsító bűn- cselekmények összesen	E b b ő l			
		lopás	betöre- ses lopás	sikkasz- tás	csalás		lopás	betöre- ses lopás	sikkasz- tás	csalás
1966	31 253	10 407	2 165	3 615	1 814	44 210	23 568	3 326	917	2 610
1967	27 803	10 376	2 121	3 188	1 655	45 796	23 737	3 727	1 090	2 637
1968	26 450	9 516	2 592	2 761	1 260	45 049	21 157	4 006	906	2 258
1969	21 950	6 338	2 613	2 544	1 228	39 196	13 573	3 114	616	1 571
1970	25 167	7 542	3 236	2 535	1 281	43 131	15 531	3 290	712	2 090
1971	26 028	7 965	3 104	2 627	1 293	42 700	16 145	3 219	597	1 687
1972	34 064	21 175	4 873	3 208	1 834	43 646	30 358	5 787	1 026	4 691
1973	29 157	16 711	4 547	2 994	1 907	45 103	30 757	6 004	1 108	5 125
1974	22 042	10 632	4 842	2 543	1 622	40 549	27 717	6 538	915	3 363
1975	24 356	12 051	5 501	2 606	1 345	45 029	31 327	6 445	907	3 986

Erőszakos, garázda jellegű bűncselekmények

Év	A bűncselekmények száma összesen	Szándékos és erős felindulásból elkövetett emberölés	Emberölés kísérlete	E b b ő l			Hivatalos személy elleni erőszak	Szándékos súlyos testi sértés	Erőszakos nemi közöszülés
				R a b l á s					
				összesen	e b b ő l				
					társadalmi tulajdon kárára	személyi tulajdon kárára			
1966	10 150	181	392	236	14	222	1 412	3 895	562
1967	9 572	194	309	260	12	248	1 223	4 013	539
1968	9 605	213	310	266	7	259	1 244	4 062	584
1969	11 075	237	354	327	16	311	1 343	4 255	867
1970	12 668	188	368	440	27	413	1 742	4 460	764
1971	12 266	216	301	469	17	452	1 573	4 201	702
1972	10 987	224	349	447	27	420	1 418	4 209	577
1973	10 066	206	316	524	11	513	1 269	4 229	596
1974	9 873	217	216	580	20	560	1 292	4 088	539
1975	10 397	213	299	569	11	558	1 196	4 382	557

Bűnelkövetők

Év	Bűnelkövetők száma összesen	e b b ő l									
		korábban büntetettek		visszaesők		fiatalkorú bűnelkövetők részesedése		a bűncselekményt alkoholtól befo- lyásolt állapotban követte el		fiatalkorú, ha 1967 = 100%*	
		száma	%	száma	%	száma	%	száma	%		
1966	87 752	26 700	30,4	9 952	11,3	7 743**	8,8	15 837	18,0	483	111,3
1967	76 809	25 073	32,6	9 522	12,4	7 400	9,6	15 330	20,0	434	100,0
1968	68 447	23 341	34,1	9 297	13,6	7 021	10,2	14 180	20,7	477	109,9
1969	71 510	24 634	34,5	9 987	14,0	7 638	10,7	15 429	21,6	544	125,4
1970	66 677	23 467	35,2	10 045	15,1	8 099	12,1	16 394	24,6	735	169,4
1971	76 974	22 369	29,1	9 257	12,0	9 238	12,0	17 193	22,3	884	203,7
1972	76 040	22 489	28,8	9 593	12,3	9 175	11,8	21 476	27,5	982	226,3
1973	76 017	22 482	29,6	9 635	12,7	7 748	10,2	20 841	27,4	774	178,3
1974	69 517	21 517	31,0	8 209	11,8	6 761	9,7	17 433	25,1	542	124,9
1975	72 049	23 693	32,9	8 694	12,1	7 268	10,1	19 788	27,5	647	149,1

* Csak 1967-es adat van.

** Számított adat.

Igazgatásrendészeti kényszerintézkedések és a közrend és közbiztonság elleni szabálysértések alakulása

Év	Összesen	Igazgatásrendészeti kényszerintézkedések alá vontak száma		Összesenből		A közrend és a közbiztonság elleni szabálysértések miatt megbüntetettek	
		E b b ő l rendőrhatalmasági felügyelet alatt	kitiltás alatt	büntetett előéletű	veszélyes bűnöző	száma	ha 1966 = 100%
1966	3 271	2 916	355	1 892	928	77 227	100,0
1967	3 600	3 305	295	2 064	991	78 389	101,5
1968	4 115	3 813	302	2 382	1 274	73 063	94,6
1969	4 215	3 917	298	2 505	1 292	41 488	53,7
1970	4 779	4 412	367	2 867	1 463	43 022	55,7
1971	5 281	4 889	392	3 106	1 627	49 664	64,3
1972	5 327	4 870	457	3 046	1 591	46 628	60,4
1973	5 207	4 642	565	3 045	1 603	48 395	62,7
1974	4 902	4 280	622	2 951	1 588	46 329	60,0
1975	5 018	4 426	592	3 016	1 611	41 599	53,9

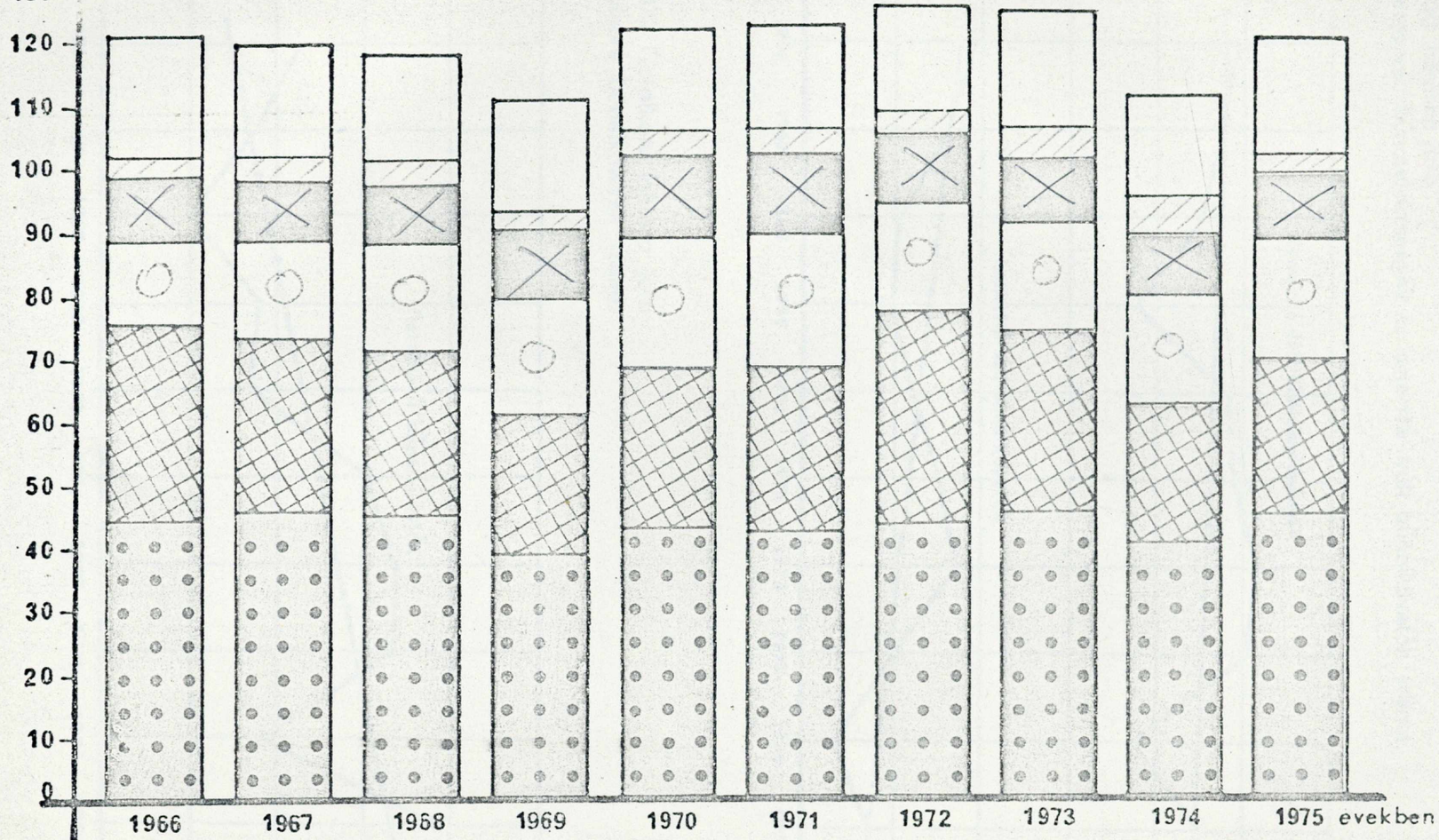
A személyi sérüléses közúti közlekedési balesetek kimenetele és az áldozatok száma

Év	A személyi sérüléses közlekedési balesetek kimenetelük szerint	E b b ő l			A közúti közlekedési balesetek áldozatai	E b b ő l		
		halálos	súlyos sérüléses balesetek száma	könnyű		meghalt	súlyosan megsérült	könnyen
1966	15 088	714	5 561	8 813	20 088	761	6 486	12 841
1967	17 417	744	6 314	10 359	23 095	784	7 250	15 061
1968	20 538	953	7 563	12 022	27 762	1 013	8 835	17 914
1969	22 877	1 064	8 363	13 450	31 091	1 130	9 745	20 216
1970	23 225	1 259	8 688	13 278	32 035	1 356	10 245	20 434
1971	22 949	1 421	8 815	12 713	32 223	1 527	10 506	20 190
1972	20 244	1 390	8 535	10 319	28 368	1 507	10 123	16 738
1973	19 418	1 272	8 240	9 906	27 473	1 419	9 911	16 143
1974	20 217	1 274	8 658	10 285	28 246	1 353	10 229	16 664
1975	19 764	1 275	8 217	10 272	27 708	1 398	9 878	16 432

AZ ÖSSZBÜNÖZÉS STRUKTÚRAJA ORSZÁGOSAN 1966-1975. ÉVEKBEN

ismertté vált
bűncselekmények száma

130 → ezer

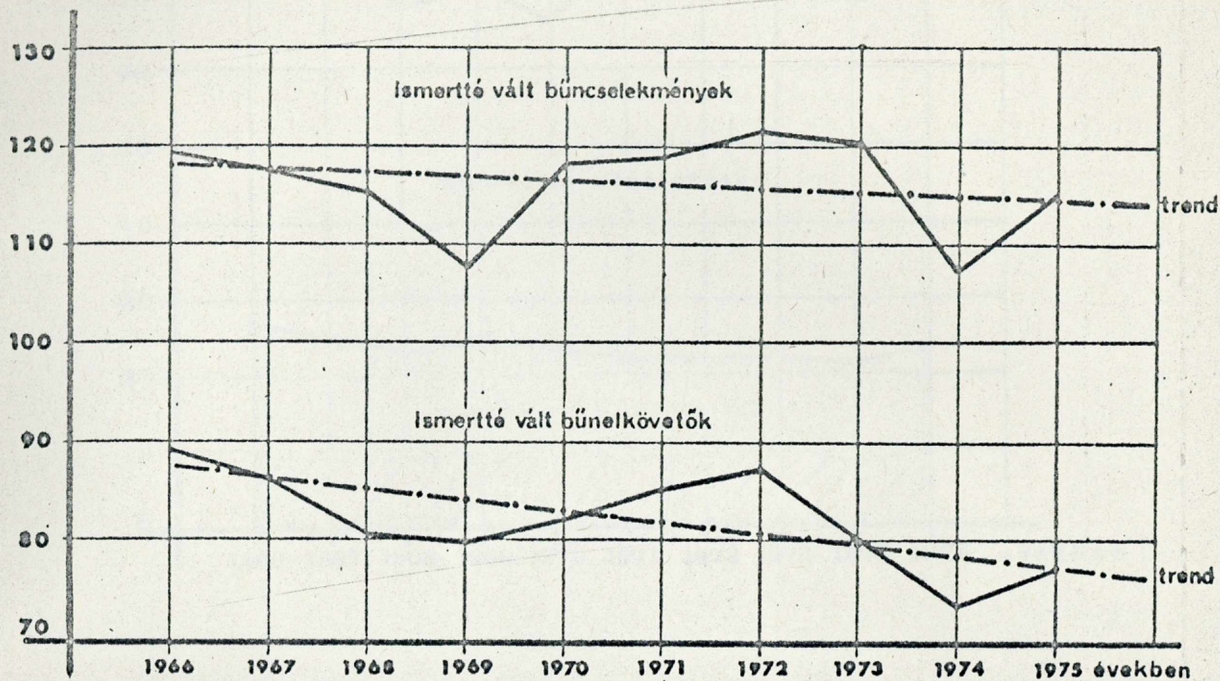
személyek javai elleni társadalmi tulajdon elleni közlekedési erőszakos és garázdás jellegű népgazdaság elleni egyéb

bűncselekmények

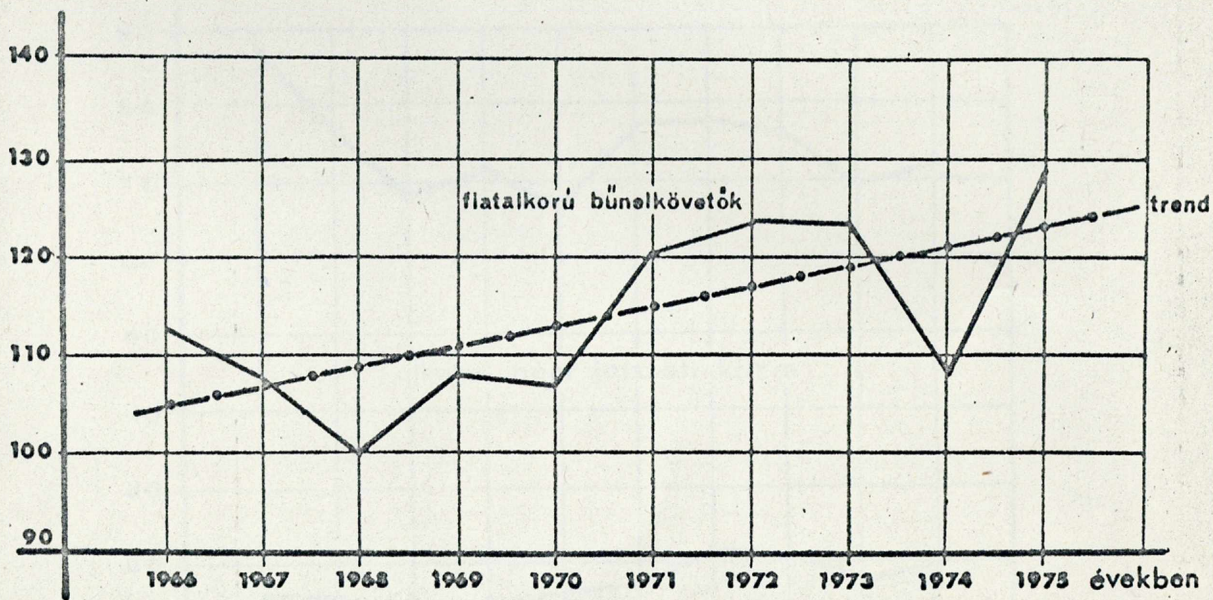
A BÜNÖZÉS ALAKULÁSA ORSZÁGOSAN

1966 - 1975. években

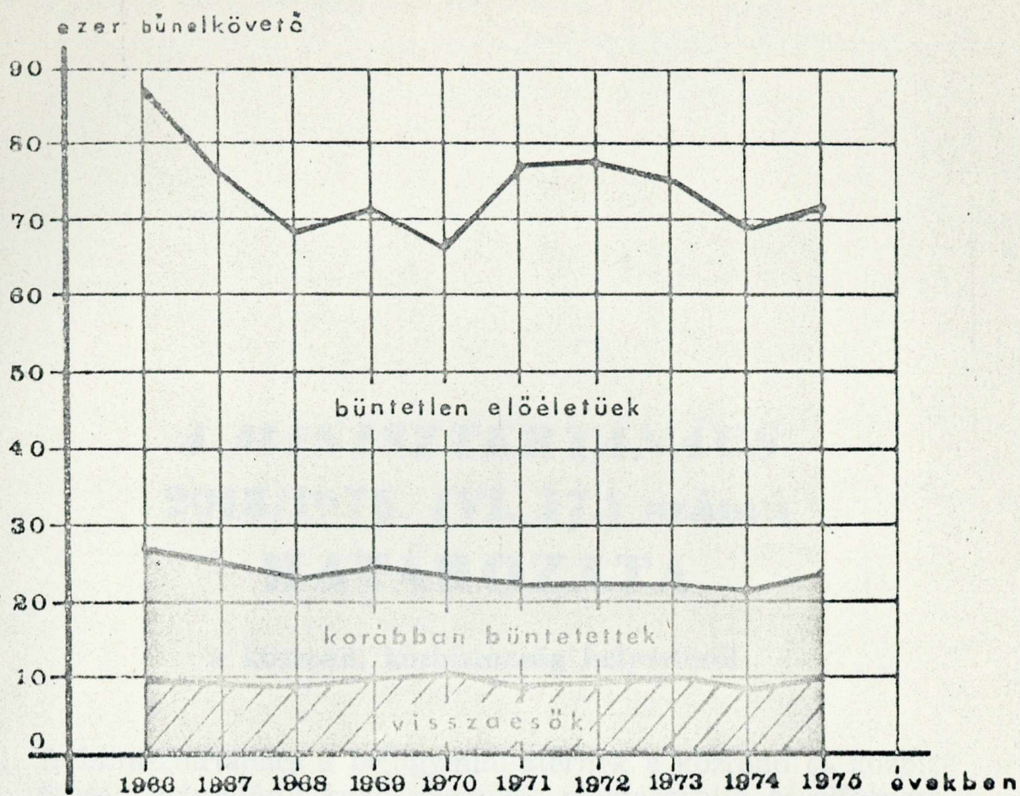
10.000 lakosra jutó
ismertté vált bűncselekmények és ismertté vált bűnelkövetők száma

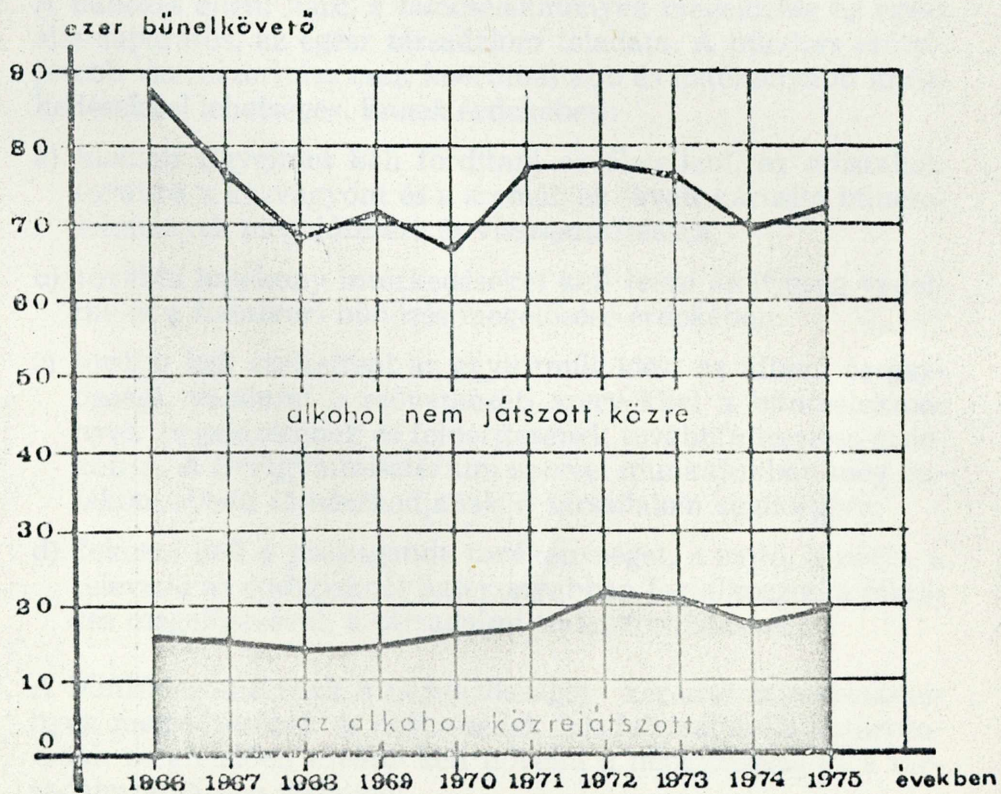
10.000 fiatalkorú lakosra jutó
fiatalkorú bűnelkövetők száma

VISSZAESŐ BÜNÖZÉS

ALKOHOL A BÜNÖZÉSBEN

A MINISZTERTANÁCS

2015/1976. (VI. 17.) számú

HATÁROZATA

a közrend, közbiztonság helyzetéről

1. A Minisztertanács a belügyminiszternek a közrend és közbiztonság helyzetéről szóló jelentését megtárgyalta és elfogadta. Megállapítja, hogy hazánkban a közrend és közbiztonság szilárd, a törvényes rend érvényesül. A Belügyminisztérium és szervei — más állami szervekkel és a társadalmi közreműködőkkel együtt — törvényes és eredményes tevékenységet fejtenek ki a bűncselekmények megelőzése, felderítése, a közrend és közbiztonság fenntartása érdekében.
2. A bűnözés elleni harc, a bűncselekmények megelőzése az egész államapparátus, az egész társadalom feladata. A bűnözés erőteljesebb visszaszorítása csak koordináltabb és hatékonyabb intézkedésekkel lehetséges. Ennek érdekében:
 - a) kiemelt figyelmet kell fordítani az életelleni, az erőszakos, továbbá a közvagyonot és a személyek javait károsító bűncselekmények megelőzésére és visszaszorítására,
 - b) további hatékony intézkedéseket kell tenni az ifjúság védelme és a fiatalok bűnözés megelőzése érdekében,
 - c) tovább kell szélesíteni az együttműködést az állami és gazdasági, valamint a szövetkezeti szervekkel a bűncselekmények megelőzésének és felderítésének továbbfejlesztése érdekében. A Belügyminisztérium szervei munkájukban még hatékonyabban támaszkodjanak a társadalom segítségére,
 - d) fokozni kell a propaganda tevékenységet, a sajtó, a rádió, a televízió az eddigieknél hatékonyabban foglalkozzon a bűnözés megelőzésével, a társadalmi tudat formálásával.
3. A Minisztertanácsnak a népgazdaságot károsító bűncselekmények megelőzésének és üldözésének feladatairól szóló határozatának megfelelően tovább kell növelni a népgazdaság és a társadalmi tulajdon védelmét.

Minden területen nagyobb figyelmet kell fordítani a bűncselekmények elkövetését lehetővé tevő körülmények megszüntetésére, hatásuk csökkentésére.

Határidő: folyamatos

Felelős: a miniszterek és az országos hatáskörű szervek, valamint a szövetkezetek országos érdekképviselői szerveinek vezetői.

4. A közrend és közbiztonság helyzetéről szóló jelentés tapasztalatait és e határozatba foglalt rendelkezéseket az állami ellenőrzési rendszer felülvizsgálata során érvényesíteni kell.
5. Figyelemmel a tulajdon elleni bűncselekmények jelentős számára a belügyminiszter, az érintett miniszterekkel és az országos hatáskörű szervek, valamint a szövetkezetek országos érdekképviselői szerveinek vezetőivel összehangolva vizsgálja meg, hogy milyen jogi szabályozások, szervezeti intézkedések, műszaki- és technikai feltételek szükségesek a vagyonvédelem, a vagyonbiztonság fokozására. Az erre vonatkozó előterjesztését terjessze a Minisztertanács elé.

Határidő: 1977. március 31.

Felelős: belügyminiszter.

6. A közúti közlekedés biztonságának fokozása érdekében további intézkedéseket kell tenni arra, hogy a szeszes ital hatása alatt illetve az ittas állapotban elkövetett közlekedési szabálysértések és bűncselekmények elbírálásánál gyakrabban alkalmazzák a vezetői engedély hosszabb időre szóló visszavonását, illetőleg a gépkocsivezetéstől való eltiltást.

Felelős: belügyminiszter,
igazságügyminiszter.

7. A belügyminiszter az igazságügyminiszterrel együtt vizsgálja meg a bűnözés hatékonyabb megelőzése és visszaszorítása céljából Tárcaközi Bizottság létrehozásának lehetőségét.

Az erre vonatkozó előterjesztését terjessze a Minisztertanács elé.

Határidő: 1976. december.

Felelős: belügyminiszter,
igazságügyminiszter.

LÁZÁR GYÖRGY s. k.,
a Minisztertanács elnöke